

در دین زرتشتی، هر انسانی که از دانش و نیکی برخوردار باشد محترم است. بنا به معتقدات زرتشتی، در آغاز آفرینش به خواست اهورامزدا در هر روز همراه دو ساقه لیبواس به هم پیچیده از زمین سر بر آوردند و گیاه کم کم از صورت گیاهی به صورت دوازده در آمد که در قامت و صورت شبیه هم بودند، یکی منکر بنام «مشیه» و دیگری هونت بنام «مشیان».

در کتاب بندهشن فصل ۱۵ آمده است: ... آنگاه اهورامزدا روان را که پیش از دیگر آفریده بود در کالبد مشیه و مشیان بدمید و آنجا آنان چاند آرگشتند. پس به آنان گفت شما پدر و مادر جهان مردم هستید. شما را پاک و کامل بیافریدم. در دین مزدیسنا که محققان زرتشتی بر آن اتفاق شده است زن و مرد هر دو از یک ریشه تکوین می یابند با هم از زمین سر بر می دارند و یکسان رشد می کنند. اهورامزدا با آنان یکسان و با یک زبان سخن می راند و دستور و احادی برابرشان مهر می فرماید.

در مذهب زرتشت هیچ یک از زن و مرد به یکدیگر توفیق و امتیازی نسبت او آن دو از نظر آفرینش و خلقت یکسان و برابر اند. در ایران باستان مذهب زرتشتیان زناشوی را تنها به منظور رفع حوائج جسمانی و جشی انجام می دادند. بلکه برای آن هدف و آرمانی بسیار عالی و مترقی داشتند. هدف از ازدواج مشارکت در نهفتن بزرگ روحی است که در بیشتر ادیان الهی به بشر وعده داده شده است.

کنندگان در دوره هخامنشی و ساسانی تاریخ ایران باستان حکم خدمتکار محولی را داشتند در برابر کار که انجام می دادند. زرنگی شان تا بین می شد

و سطح و کیفیت زندگی آنان از برکنان در سایر
 تمدنهای باستان خیلی بهتر بود. بنا بر قوشینی
 که در یوشی اول وضع کرده بود، بد رفتاری کنک
 زن یا کشتن بر دگام ممنوع بود. برده خاوری یا اربابی
 که مرتکب یکی از این کارها می شد، از قربانی او
 شکر وند آزاد امیرانوری به شماری رفت به عقوبتی
 مشابه حکوم می باشد.

در دین زرتشت، ازدواج هدف فراهم
 کردن وسایل پیشرفت معنوی و عملی است. نیکوای نیک
 بر بدی بود. بنا بر این زرتشتی در دین زرتشت
 علی مقدس و ستایشگر انگیز است که از هر گونه
 فقیر و تبعیضی نابرابری به دور است.
 به عبارت دیگر زن کنیز و برده ای مرد نبود
 بلکه همسر و همدل و همراه مرد بود و در کلیه حقوق
 با مرد برابر بود و در تاج او و شریک بشمار می
 آمد. زن در زمان هخامنشیان از بیشترین حقوق متعالی
 برخوردار بود و یکی از درخشانترین ادوات تاریخی
 خود را می گذارند. فعالیت زن ایرانی در این زمان
 بسیار بوده و مشارکت همه جانبه زن این عصر
 چشمگیر است.

از قول کبیر دانشمند بزرگ آلمانی اهمیت زن
 در دوره هخامنشی بالا می رود. او می گوید: از
 خصوصیات موقعیت حقوق زن و برابری او با
 مرد دین زرتشت آن است که همانطور که مرد از
 پس از ازدواج به لقب "نمان پیتی" یعنی سرور
 کدخدای خانه ملقب می گشت، زن نیز پس از زنا
 شوی به لقب "نمان پیتی" یعنی سرور و فرزند خان
 ملقب می گشت. به عبارت دیگر مرد کدخدای و
 زن کدبانوی خانه بود. به قول همین دانشمند
 و مؤلف آلمانی و مؤلف کتاب "تمدن ایرانیان
 خاوری" زن پس از ازدواج در حرف همسری